37. Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej
ZG SBP „Bibliografie regionalne
w 100-lecie Niepodległości"

Krajoznawstwo i regionalizm a przyszłość bibliografii

Henryk Hollender

Uczelnia Łazarskiego w Warszawie

Bibliografia regionalna czyli krajoznawcza?

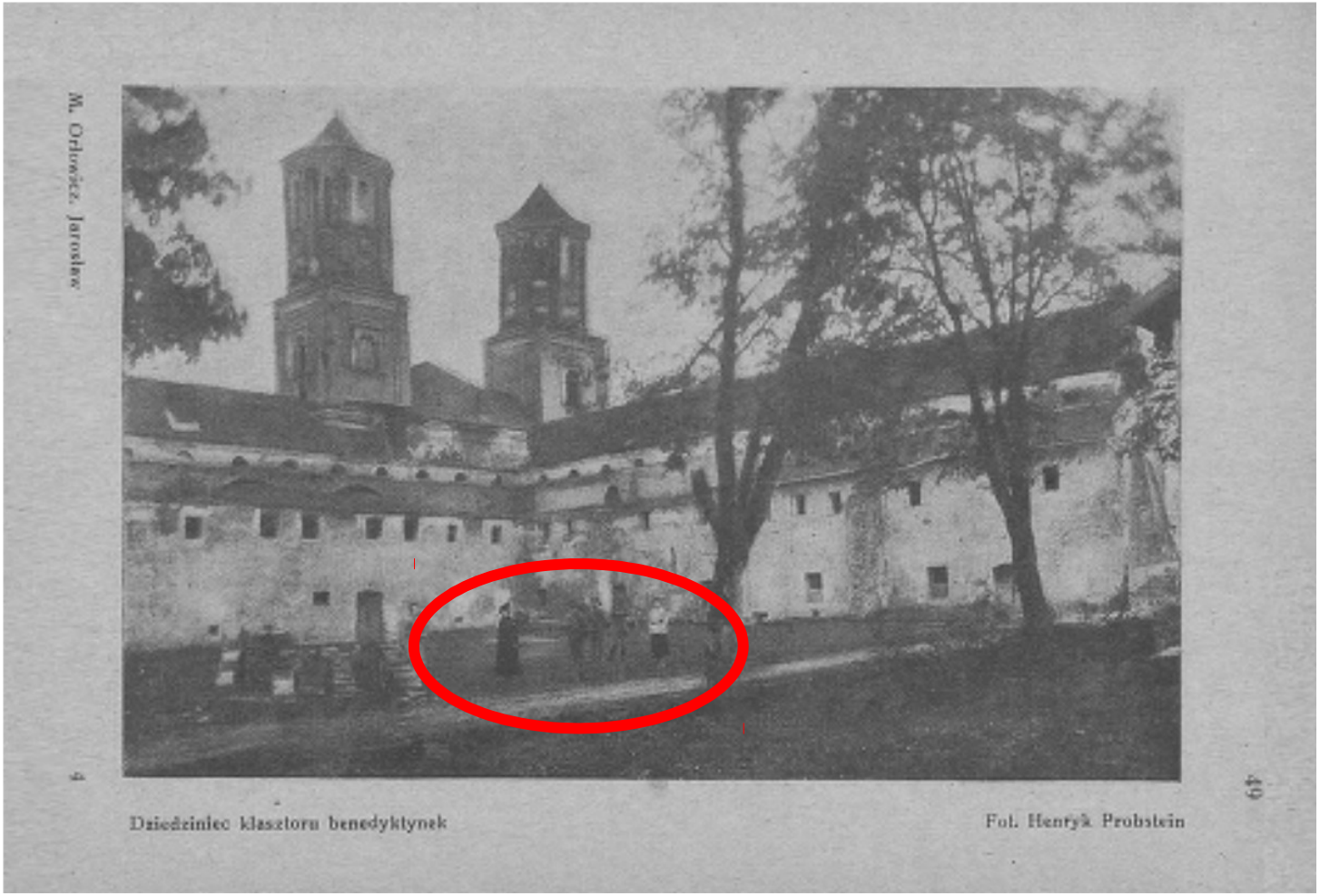

Bibliografia regionalna

- Regionalizm – inne znaczenia! Nie ma konotacji bliskich „krajoznawstwu”.
  Ale są „bibliografie regionalne”, a nawet „bibliografie terytorialne”
- Krajoznawstwo: ruch społeczny, nie dyscyplina naukowa
- Krajoznawca – *local historian*? Krajoznawstwo pomiędzy historią, geografią, turystyką
  i „miłośnictwem”
- Varsavianista to jednak nie coś w rodzaju bizantynisty…
- Tradycja żywa: *Библиограф-краевед*

Tradycje historii lokalnej, organizowanej według miejscowości lub regionu

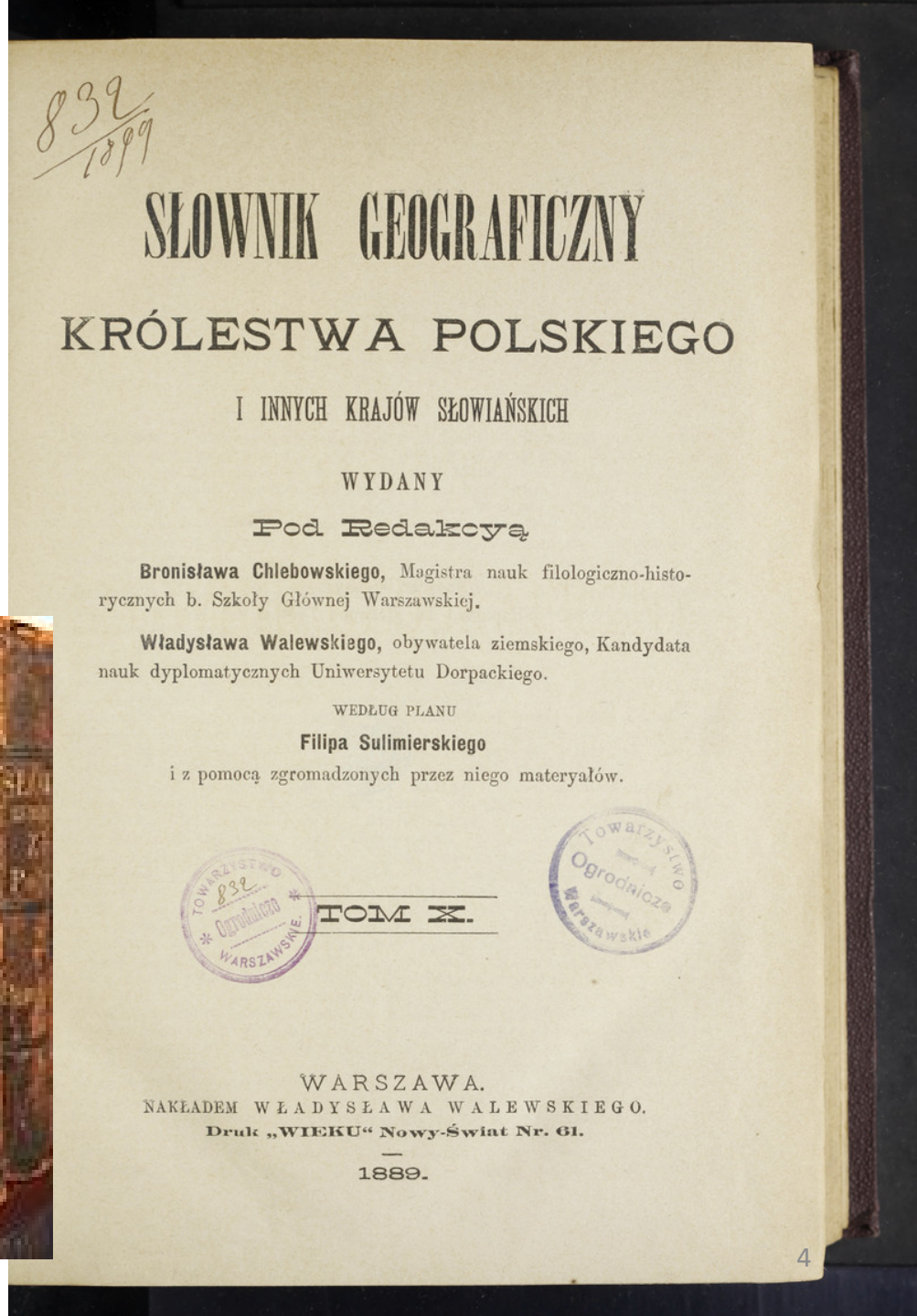

839
1899

SŁOWNIK GEOGRAFICZNY

KRÓLESTWA POLSKIEGO

I INNYCH KRAJÓW SŁOWIAŃSKICH

WYDANY

Pod Redakcyą

Bronisława Chlebowskiego, Magistra nauk filologiczno-historycznych b. Szkoły Głównej Warszawskiej.

Władysława Walewskiego, obywatela ziemskiego, Kandydata nauk dyplomatycznych Uniwersytetu Dorpackiego.

WEDŁUG PLANU

Filipa Sulimierskiego

i z pomocą zgromadzonych przez niego materyałów.

TOM X.

WARSZAWA.

NAKŁADEM WŁADYSŁAWA WALEWSKIEGO.

Druk „WIEKU" Nowy-Świat Nr. 61.

1889.

TREŚĆ „ZIEMI“

W ROKU 1910.

Str.

Artykuły programowe — Organizacya Krajoznawstwa. — Muzea.

Bolesław Adam Baranowski — W sprawie słownika imion własnych . . . 305
Zygmunt Gloger — O potrzebie słownika imion własnych . . . 49
Wł. Gorczyński — O potytku i sposobie prowadzenia spostrzeżeń deszczowych (z 2 illustr.) 53
Tadeusz Kołodziejczyk — Ochrona osobliwości przyrody w Szwajcaryi . . . 341
Dr. Al. Maciesza — O pogłębieniu ruchu krajoznawczego u nas . . . 97
Dr. Al. Maciesza — Zasady organizacyi muzeów krajoznawczych, str. 549 i . . . 561
S. Michalski — Muz um krajoznawcze w Dreźnie . . . 701
Wacław Nałkowski — Krajoznawstwo i jego stosunek do geografii, str. 17 i . . . 33
Kazimierz Rakowiecki — Pomniki przeszłości i rocznice dziejowe (z 2 illustr) . . . 81
Dr. Ludomir Sawicki — Szkic programu badań krajoznawczych . . . 5
Dr. Ludomir Sawicki — Organizacya pracy krajoznawczej w Finlandyi . . . 65
Konstanty Teleżyński — Muzeum na Wołyniu. 535

Życiorysy — Rocznice i uroczystości narodowe.

Pamięci Fryderyka Chopina (z 1 illustr.) . . . 129
F. Ch. — Feliks Skórczewski . . . 238
Piotr Górski (z portr.) . . . 254
30 kwietnia 1310 roku . . . 289
Eliza Orzeszkowa (z portr.) . . . 337
J. K. Kochanowski — Grunwald 1410—1910 433
Al. Janowski — Zygmunt Gloger (z portr.) . 545
Al. Janowski — Marya Konopnicka (z portr.) . 668

Geografia. — Stosunki fizyograficzne ziem polskich. — Osobliwości przyrody i ich ochrona.

Dr. L. Biegańska — Nafta i wosk ziemny w Galicyi (z mapą), str. 596, 613, 627, 644, 666, 682, 698, 714, 730 i . . . 746
Dr. F. Chłapowski — Wiwianitowe i żelaziakowe złoża u źródlisk Baryczy, str. 386 i 401
St. Ciszewski — Ogródek morwowy z r. 1524. 469
K. Chmielewski — Baubis (z 2 illustr.). . . 72
R. Danyszówna — Wrażenia z wycieczki zimowej w Tatry, str. 484 i . . . 499
B. Dyakowski — Pomnikł przyrody żywej (z 5 illustr.), str. 193 i . . . 211
Dr. B. Dybowski — Budowle z modrzewia . 685
„ W sprawie budowli modrzewiowych . . . 813
W. F. — Skały w Babniszcza (z 3 illustr.) . 504
Z. Gloger — Przyczynki do dziejów ogrodnictwa polskiego . . . 410
M. Heilpern — Z dziejów kasztanowca (z 1 illustr.) . . . 353
K. Kulwieć — Żywe kamienie (z 3 illustr.) . 1
„ Lokomocya zwierząt lądowych (z 10 illustr.), str. 259, 276 i . . . 292
„ Kamień pod Szaulliskami (z 1 illustr.) 717
„ Sosna w Drobiadze (z 1 illustr.) . 777
J. Kwiatkowski — O stanie obserwacyi deszczowych w dorzeczu Wisły . 228
„ Rzeka Nida (z 2 illustr.) str. 295 i . . . 311
S. K. — Marmury kieleckie (z 4 illustr.) . . 343
J. Lewiński — Wody artezyjskie w północnej części Kr. Pol. (z 3 illustr.), str. 161 i . . . 178
S. Małasiak — Do dziejów kasztanowca (z 1 illustr.) . . . 487
„ Gdzie niegdyś były a nas elsy i modrzewie, str. 811 i . . . 821
J. Miłobędzki — Olnące drzewo (z 1 illustr.) . 164
W. Nałkowski — Grecya i Grecy, str. 268, 281 i . . . 299
„ Polska jako kraina przejściowa (z 2 illustr.), str. 642, 657, 674, 690, 705 i . . . 722
E. Romer — Czy Polska jest krainą przejściową. 241
Dr. L. Sawicki — Geograficzne położenie Polski. 20
„ Krainy przejściowe str. 113 i 130
„ Lawiny w Tatrach, str. 356, 373 i . . . 387
R. Sobkiewicz — Osobnik żeński topoli włoskiej w Żytomierzu (z 1 illustr.) . . . 651
P. Sosnowski — Karpaty (z 64 illustr.), str. 663, 678, 695, 711, 727, 742, 759, 774, 791 i . . . 807
P. S. — Olbrzymi ostrożeń (z 1 illustr.) . . 668

Stanowi ona północny dopływ Dźwiny bardzo znaczący a mający obszerną literaturę, z której w przypisku podajemy tylko prace ważniejsze. [1])

Spora ta rzeka, nazwana przez kronikarza tylko strumykiem, zapewne w r. 1385 nierównie mniejsze miała rozmiary. Obecnie ma szczególne znaczenie dla Inflant polskich i guberni Inflanckiej, którą włościanie polsko-inflanccy i dotąd nazywają „Szwecyą“. Ważna ta, ale częściowo bardzo skalista rzeka wypływa okazałym strumieniem w powiecie Rzeżyckim z jeziora Łubańskiego i po 15 milowym przebiegu, ujście ma do Dźwiny w powiecie Dyneburskim, przystanym szwedzkim szańcu, jaki przed laty usypany został na granicy Polski i Szwecyi, obecnie zaś oddziela Inflanty polskie od szwedzkich; znaczenie więc jego spadło do prostego słupa granicznego między gubernią Witebską a Ryską.

Wszystkie dawne mapy geograficzne jeziora Łuban stale oznaczają słowami: „Mare Lubanicum“. A że w bagniskach, o mil kilka od Łubanu oddalonych, znajdowano od czasu do czasu bądź olbrzymie kotwice, bądź ich w owym czasie w Paryżu „Wiadomościach polskich“, zasilanych słusznie ceniomemi piórami publicystów tej miary jak nieodżałowani: Juljan Klaczko, Waleryan Kalinka i redaktor Ordyniec.

(d. n.) *Gustaw Manteuffel.*

części statków, — bujna wyobraźnia archeologów-dyletantów, jakich nigdzie nie brak, nie zadawalając się przypuszczeniem, iż bagniska nadłabańskie, rozciągające się dokoła na mil kilkanaście, niegdyś przez jezioro Łuban mogły być zajęte, — już niejednokrotnie była powodem, że się szeroko rozpisywano o rzekomem istnieniu rzeczywistego „morza Łubańskiego“, połączonego w swoim czasie z morzem Bałtyckiem (ściśl), że tylko przytoczę umieszczony w r. 1858 przepiękny artykuł w wychodzą-

[1]) „Riguer Handels — Archiv“, rocznik 1876, zeszyt III, artykuł „Journal des Dina—Congresses der Repräsentanten der Dampfschiffbautechnikerzegen und des Schiffgewerbes“. Obacz także G. Manteuffel „Inflanty polskie“, gdzie podana jest mapa przebiegu Kuftoszy i całego jej dorzecza. Nakoniec cytujemy rozprawę pułkownika inżynierji Szukenberga p. t. „Die Notwendigkeit der Ewst—Regulierung“.

Myślmy w kategoriach regionów …na przykład euroregionów

Euroregion Nysa (1991, Polska/Niemcy/Czechy),
Euroregion Karpacki (1993, Polska/Słowacja/Ukraina/Węgry/Rumunia),
Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr (1993, Polska/Niemcy),
Euroregion Pro Europa Viadrina (1993, Polska/Niemcy),
Euroregion Tatry (1994, Polska/Słowacja),
Euroregion Bug (1995, Polska/Ukraina/Białoruś),
Euroregion Pomerania (1995, Polska/Niemcy/Szwecja),
Euroregion Glacensis (1996, Polska/Czechy),
Euroregion Niemen (1997, Polska/Litwa/Białoruś),
Euroregion Pradziad (1997, Polska/Czechy),
Euroregion Bałtyk (1998, Polska/Rosja/Litwa/Szwecja/Dania)
Euroregion Śląsk Cieszyński (1998, Polska/Czechy),
Euroregion Silesia (1998, Polska/Czechy),
Euroregion Beskidy (2000, Polska/Czechy/Słowacja),
Euroregion Puszcza Białowieska (2002, Polska/Białoruś),
Euroregion Łyna-Ława (2003, Polska/Rosja).

ZASIĘG GEOGRAFICZNY

Przykład:
Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku
Bibliografia województwa podlaskiego za lata 2009-2010
Białystok 2015, 492 s.

Żebrowski, Kazimierz (1901-1949)

426. **Kontrymowicz, Wiktor:** Ostatni Komendant Białostockiego NZW / Wiktor Kontrymowicz. – Fot. // *Mag. Pol.* (Grodno). – 2009, nr 10, s. 26-31

917. **Karnâlûk, Vital' Rygoravič:** Krynki ŭ 1795-1918 gg. : (narysy gistoryi mâstèčka) / Vital' Karnâlûk. – Grodno : Vydavectva „Lamark", 2010. – 199, [1] s., [2] s. tabl., [1] k. tabl. złoż. : il. ; 21 cm. – ISBN 978-985-90187-2-5

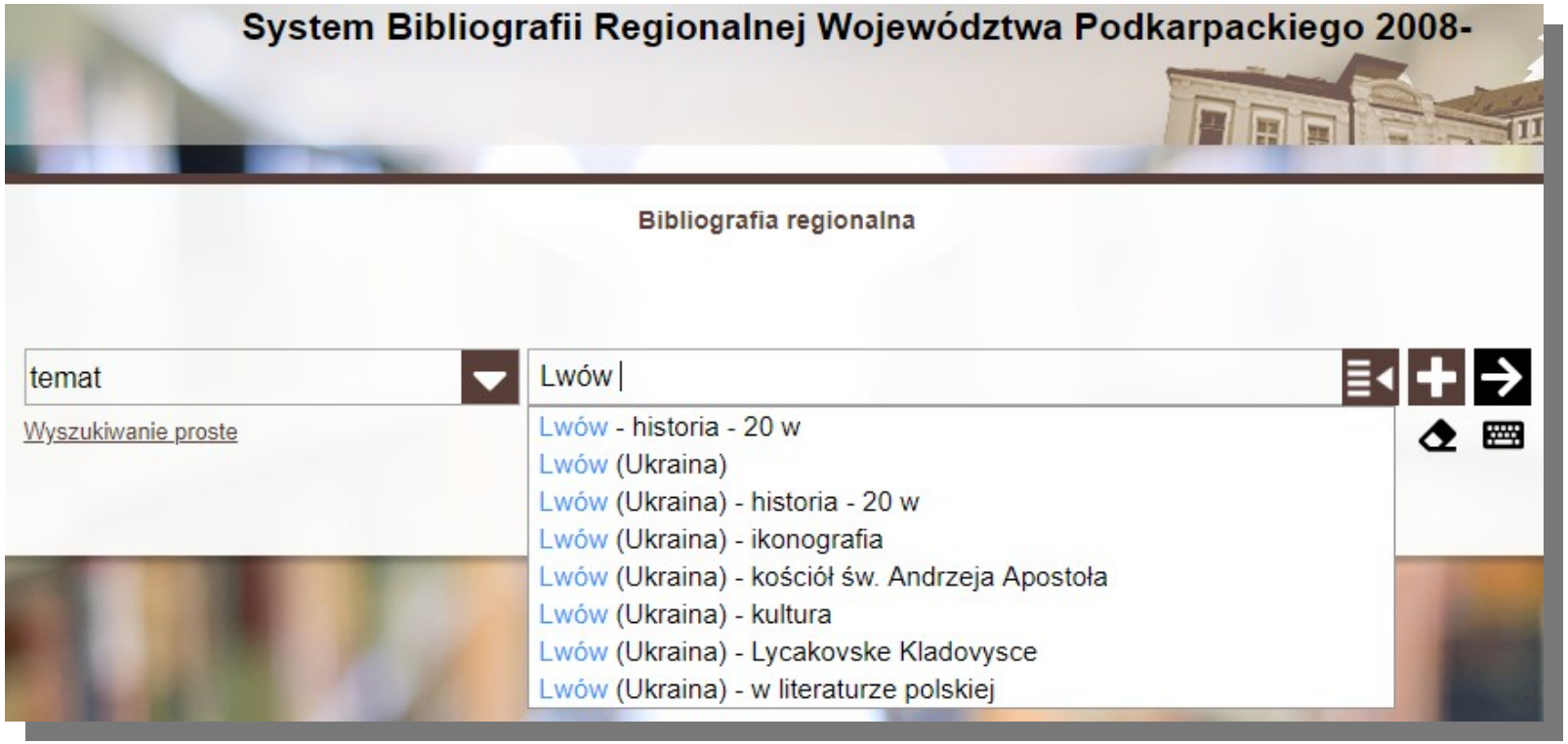

Zakres (1)

- Wrażenie użytkownika: wszystko o regionie. Problem dublowania opisów
- „Wektor dodatni” czy fotografia?
- Czy bibliografie regionalne wspierają lokalna emancypację, np. języka śląskiego?
- Opisujemy „sprawy trudne”, np. niemiecką przeszłość miast
- Sprawy jeszcze trudniejsze… Czy abp. Juliusz Paetz jest godny odnotowania jako poznaniak i wielkopolanin?
- Co jest „poznańskiego” w sprawie Paetza? Osoba czy mechanizmy społeczne?
- Jeśli jest Paetz, to dlaczego nie ma Wojciecha Krollopa?

Zakres (2)

Wrażenie użytkownika: zbyt szerokie kryteria doboru.

Po co komu w *Bibliografii Województwa Mazowieckiego* następująca pozycja:

związku z tematem

Potrzeby kształcenia w zakresie wyszukiwania informacji bibliotekarzy i użytkowników bibliotek / Henryk Hollender.
Henryk. Hollender
// Bibliotekarz Radomski.- 2006, nr 2, s. 3-9
2006

Artykuł

Szczegóły Tagi i recenzje

W obronie honoru, czci i pamięci / Włodzimierz Dusiewicz. Materiały Historyczne Stowarzyszenia Szarych Szeregów
Włodzimierz. Dusiewicz
// Materiały Historyczne Stowarzyszenia Szarych Szeregów. - 2013, nr 98, s. 106-112
2013

Szczegóły Tagi i recenzje

Tematy: Janicka, Elżbieta; Bytnar, Jan (1921-1943); Kamiński, Aleksander (1903-1978) Kamienie na szaniec; Zawadzki, Tadeusz (1921-1943)

Jest częścią: // Materiały Historyczne Stowarzyszenia Szarych Szeregów. - 2013, nr 98, s. 106-112

Opis: Omówienie prasowej dyskusji w 2013 r. dotyczącej tez dr Elżbiety Janickiej z Instytutu Slawistyki PAN na temat bohaterów "Kamieni na szaniec", w tym rzekomego homoseksualizmu Jana Bytnara "Rudego" i Tadeusza Zawadzkiego "Zośki" oraz antysemityzmu książki. Liczne fragm. tekstów polemicznych.

Data publikacji: 2013

Język: polski

Źródło: Bibliografia Warszawy i aglomeracji 2005-

A po co to w *Bibliografii Warszawy i aglomeracji?*

Nadmiar materiału?

- Opóźnienia w publikacji online
- Mieszanina pdf i baz danych
- Wycinki czasowe zamiast zasobu zintegrowanego
- Niejasności metodyczne
- Odwieczny problem kontroli bibliograficznej: jak przetwarzać tylko przydatne dane?

Artykuł

200 lat Powiatu - unikatowa wystawa prasowa : z dorzecza Bugu i Liwca / Hanna Kietlińska.
Hanna. Kietlińska
// Wieści Węgrowskie. - 2010, nr 10/11, s. 9, il.
2010

Szczegóły Tagi i recenzje

Książka

Z Dorzecza Bugu i Liwca : prasowe peregrynacje po powiecie węgrowskim (1810-1939) : katalog wystawy zorganizowanej z okazji 200-lecia istnienia powiatu węgrowskiego / [sc. wystawy i katalogu Grażyna Małgorzata Lewandowska ; współpr. Elżbieta Tomczak] ; Starostwo Powiatowe w Węgrowie, Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy - Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego.
Warszawa : Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy - Biblioteka Publiczna Województwa Mazowieckiego - 2010

Szczegóły Tagi i recenzje

Jest w Bibliografii Województwa Mazowieckiego…

KULTURA LIBERALNA

Nie ma w Bibliografii Województwa Mazowieckiego…

KULTURA LIBERALNA > CZYTAJĄC > HOLLENDER: SYNOWIE PRZEBIEGŁOŚCI....

PATRZĄC
CZYTAJĄC
SŁYSZĄC
SMAKUJĄC
FELIETONY
KOMENTARZE

O NAS
KONTAKT
NEWSLETTER
WYDAWNICTWO
WESPRZYJ NAS

1
Lubię to!
Udostępnij
0
Skomentuj
Tweetnij

HOLLENDER: Synowie przebiegłości. Zamiast recenzji książki „Z dorzecza Bugu i Liwca”

5 IV 2011

Henryk Hollender

Synowie przebiegłości. Zamiast recenzji książki „Z dorzecza Bugu i Liwca”

Leży przed nami album poświęcony powiatowi węgrowskiemu. Okazały, starannie wydany i bez wątpienia zasługujący na recenzję, tak jak i wystawa, wobec której pełni rolę katalogu. Niechże zatem za recenzowanie albumu weźmie się regionalista, tym bardziej, że sam Węgrów jakoś się nie chwali zbytnio tym przedsięwzięciem w Internecie. Poniżej zaś tylko uwagi czytelnika, dla którego uroki Węgrowa pozostają niewątpliwe, ale któremu album – mimo wszystkich swoich wdzięków – wydał się narracją osobliwą i nie do przyjęcia.

Podejście alternatywne: centralna baza, lokalna tematyka

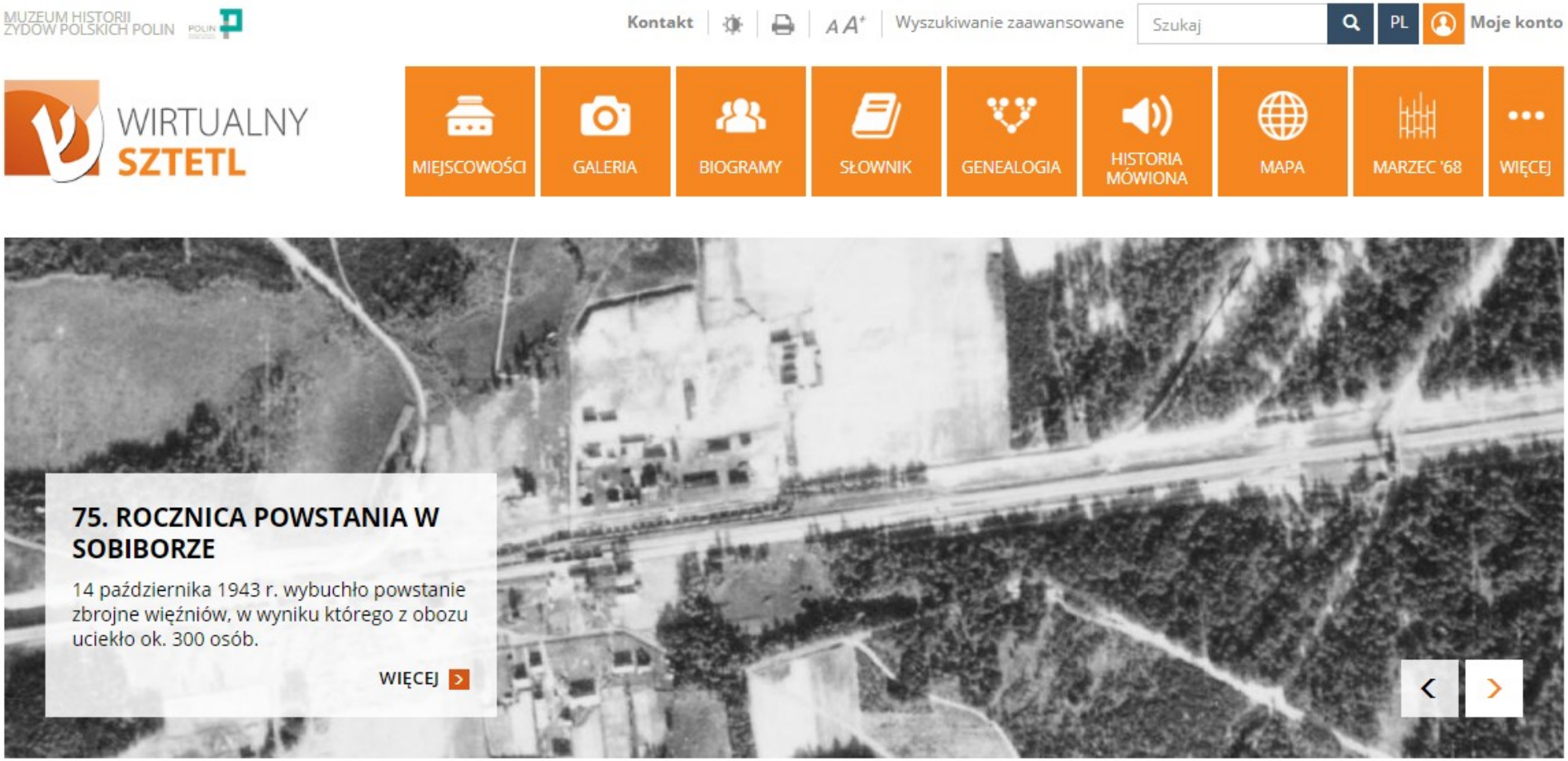

Bibliografia w dobie baz danych

- Nieograniczone możliwości agregacji, integracji, wyszukiwania, linkowania (Linked Open Data!)
- Precyzyjne kryteria wyszukiwawcze i fasetowy tryb budowania strategii wyszukiwawczych unieważniają konieczność ścisłego przyjęcia zakresu i zasięgów
- Dostępność bazy niezdefiniowana w momencie publikacji – zdefiniowana poprzez uprawnienia użytkownika
- Jak nie zmarnować lokalnych inicjatyw i lokalnej wrażliwości?

Czy możliwa jedna „polska bibliografia regionalna”, łącząca następujące kryteria wyszukiwawcze?

- Publikacja
- Osoba
- Artefakt
- Wydarzenie
- Instytucja
- Miejsce (lokalizacja)
- Czas

Mapa

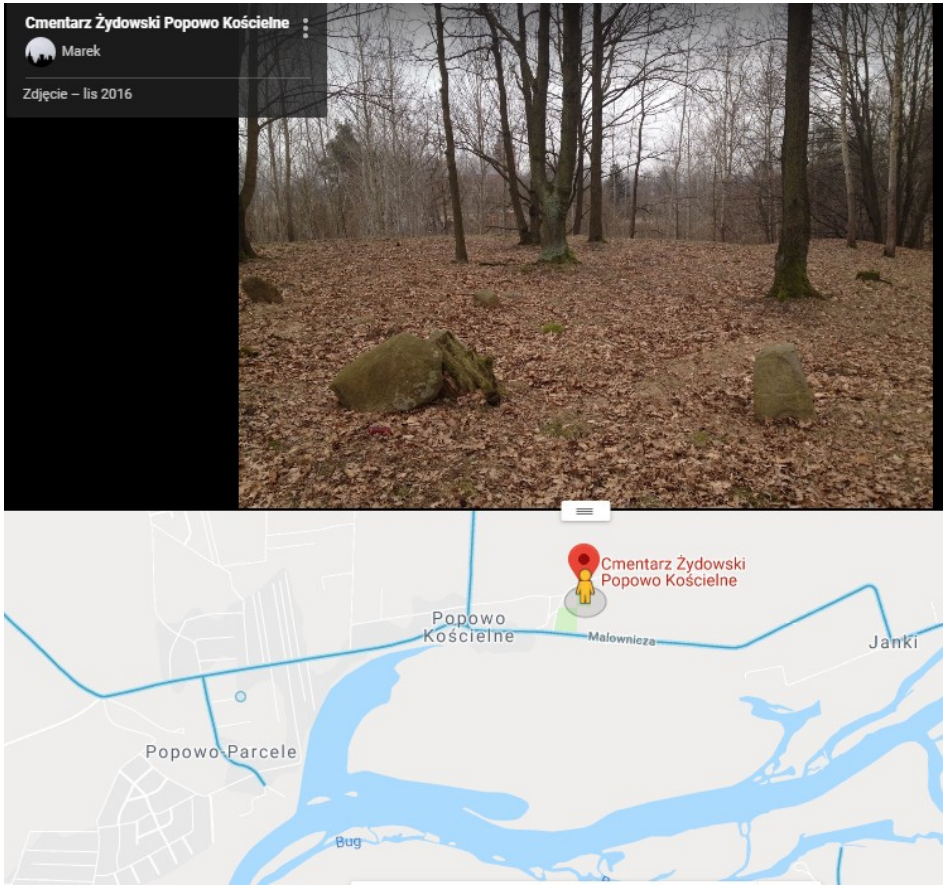
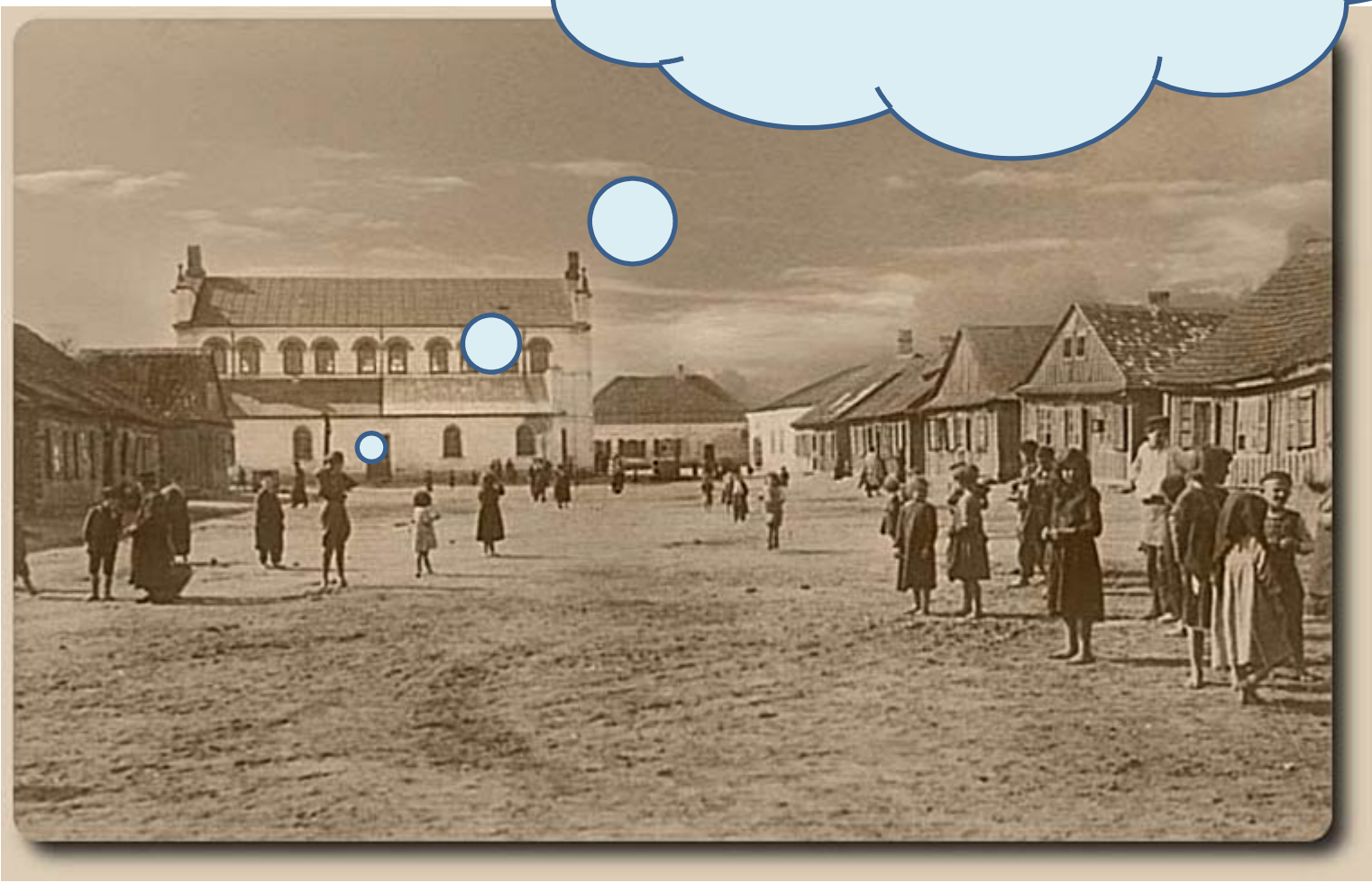
Dziękuję za uwagę!
h.hollender@lazarski.edu.pl